

Trag fondacija raspisuje poziv za istraživače/ice

Regionalno istraživanje o psihološkom nasilju: iskustva, kapaciteti i sistemski odgovor

Pozadina istraživanja

Od 2015. godine, Trag fondacija je lokalni partner Oak fondaciji u realizaciji programa *Osnajivanje ženskih organizacija i pokreta za borbu protiv nasilja nad ženama* (originalni naziv programa *Issues Affecting Women*) u regionu Zapadnog Balkana i to u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Ovaj program podržava ženske organizacije, mreže i ženske fondove u njihovim strateškim naporima u borbi protiv porodičnog i partnerskog nasilja, trgovine ljudima i eksploracije, nasilja u situacijama konflikta i izgradnji ženskog pokreta.

Trag fondacija u partnerstvu sa Oak fondacijom pruža institucionalnu podršku za 40 ženskih organizacija, mrežu i fondova, kao i podršku u izgradnji njihovih kapaciteta i povezivanju.

Oak i Trag fondacija nastoje da nadgrade trenutne strateške oblasti podrške, kroz usmeravanje i na pitanje psihološkog nasilja nad ženama kroz: pružanje socijalnih usluga zasnovanih na pravima žena, uticaj na zakonodavni okvir, politike i promena društvenih normi koje doprinose sigurnijem okruženju za žene i decu.

U svrhu što boljeg koncipiranja podrške u okviru programa, kao i strategije izgradnje kapaciteta u okviru specifičnog konteksta tri zemlje u oblasti psihološkog nasilja (Srbija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora), Trag i Oak će se fokusirati na četiri strateška prioriteta u oblasti psihološkog nasilja:

1. Praktično istraživanje

Ova oblast je nedovoljno istražena i istraživanjem proširujemo znanje u ovoj oblasti. Istraživanja bi trebalo da budu praktična tako da mogu da doprinesu akcijama u borbi protiv psihološkog nasilja.

2. Odgovor zajednice i zakonodavni okvir

Mapiranje normativnog okvira i zakonskih regulativa, kao i nedostataka u primeni; mapiranje nedostataka u institucionalnom odgovoru (Centri/Instituti za mentalno zdravlje, Savetovališta i ekvivalentne usluge pružene na nivou lokalnih i nacionalnih vlasti), potreba u pogledu socijalnih usluga u zajednicama koje pružaju ženske organizacije.

3. Socio-ekonomска nejednakost

Nejednakost može biti posledica socio-ekonomskog položaja, nacionalne pripadnosti i etničkog porekla, fizičke sposobnosti, rodnog i/ili seksualnog identiteta, mentalnog zdravlja, uzrasta/starosti i često može dovesti žene u ranjivu poziciju i rizik od psihološkog i/ili drugog oblika nasilja. Žene iz ranjivih grupa se suočavaju i sa dodatnim preprekama u pogledu pristupa pravdi i uslugama.

Ekonomski zavisnost: Nedostatak adekvatnog stanovanja ili ograničene mogućnosti zaposlenja onemogućavaju žrtvama izlazak iz situacije nasilja i nezavisan život.

4. Edukacija, širenje svesti i kampanje

Posebna pažnja u pružanju odgovora na psihološko nasilje treba biti usmerena na edukacije, širenje svesti i kampanje. Preventivne i edukativne aktivnosti sa mladima u ovoj oblasti mogu spričiti da psihološko nasilje poprimi okvire prihvatljivog i usvojenog ponašanja.

Pozivamo relevantne istraživače/ice, istraživačke timove, kao i organizacije da predlože praktično istraživanje o sistemskim, iskustvenim i organizacionim faktorima psihološkog nasilja u svrhu pružanja podrške organizacijama i žrtvama da izgrade kolektivnu moć i uticaj.

Svrha i ciljevi istraživanja

Svrha istraživanja je sticanje uvida u specifične potrebe žrtava psihološkog nasilja, kao i identifikacija nedostataka u sistemskom odgovoru u zaštiti žrtava. Rezultati istraživanja omogućiće da se na informisan način doneše strategija finansiranja specifičnih inicijativa organizacija civilnog društva. Trag i Oak nastoje da u istraživanje uključe specifičnu perspektivu i iskustva žrtava psihološkog nasilja u porodičnom i partnerskom kontekstu, radi dizajniranja programa zasnovanog na njihovim potrebama. Fokus istraživanja je prvenstveno usmeren na potrebe žena koje su zatražile neku vrstu pomoći ili imaju iskustva sa podrškom. Istraživanje nema za cilj da ispita prirodu i rasprostranjenost različitih oblika nasilja.

Ciljne grupe istraživanja biće ženske organizacije, donatori, institucije i donosioci odluka u polju prevencije i borbe protiv partnerskog i porodičnog nasilja.

Specifični ciljevi istraživanja

- 1) ***Mapiranje sistemskog i pravnog odgovora:*** Nedostaci u sistemskom odgovoru koji bi informisali buduće inicijative u pogledu zastupanja, monitoringa, sproveđenja i razvoja politika.
- 2) ***Iskustveno istraživanje:*** Identifikacija rasprostranjenih obrazaca psihološkog nasilja i njihova veza sa socio-ekonomskim faktorima u životima žena žrtava nasilja, a koje su koristile neke od usluga ženskih organizacija. Istraživanje mora uključivati različita iskustva višestruko diskriminisanih žena (Romkinje, žene sa sela, žene starije dobi, žene sa invaliditetom i tako dalje).
- 3) ***Procena kapaciteta:*** Procena kapaciteta ženskih organizacija da sprovode aktivnosti u pogledu sprečavanja psihološkog nasilja bilo da je u pitanju direktna podrška ili druge oblasti podrške - pristup pravdi, zastupanje, zagovaranje i slično.

Opseg istraživanja

Opseg istraživanja treba da prati okvir strateških prioriteta i geografske oblasti programa *Osnavljanje ženskih organizacija i pokreta za borbu protiv nasilja nad ženama*:

- **Geografska oblast:** Srbija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora. Poželjno je da istraživanje obuhvati situaciju u zajednicama različite veličine i populacije (u meri u kojoj je to moguće) i kroz mrežu partnerskih organizacija i kontakata Trag/Oak fondacije.
- **Period na koji se odnosi istraživanje:** Rezultati istraživanja treba da obuhvate period od poslednje dve godine (2019. i 2020. godina).
- **Ciljne grupe istraživanja:** Ženske organizacije, relevantni zaposleni u institucijama od značaja za ovu temu (Savetovališta, Instituti/Centri za mentalno zdravlje, Centar za socijalni rad, predstavnici organa pravosuđa i Ministarstva unutrašnjih poslova) i žene koje su preživele psihološko nasilje (Romkinje, žene sa sela, žene starije dobi, žene sa invaliditetom i tako dalje).

Metodologija i akcioni plan

Trag i Oak fondacija očekuju od istraživačkog tima da dizajnira metodološki okvir sa relevantnim uzorkom, kao i da predlog akcionog plana istraživanja.

Metodologija mora da sadrži fokus grupe sa ženama žrtvama psihološkog nasilja, uključujući i žene iz višestruko diskriminisanih grupa (Romkinje, žene sa sela, žene starije dobi, žene sa invaliditetom i tako dalje).

Ackioni plan istraživanja mora da uključi i plan saradnje sa Trag fondacijom, kao i partnerskim organizacijama Trag/Oak fondacije, pri organizovanju fokus grupa i drugih aspekata istraživanja, a u skladu sa zahtevima i ciljevima istraživanja.

Očekivani produkti i rokovi

Produkti	Opis očekivanog produkta/ključna aktivnost	Očekivani rok (moguća fleksibilnost u rokovima)	% isplate
Detaljna metodologija i akcioni plan istraživanja	Istraživački tim dizajnira predlog sveobuhvatne metodologije, kao i akcioni plan koji će biti poslat na povratnu informaciju Trag fondaciji. Potrebno je da se predlog metodologije dostavi na engleskom jeziku.	1. jun 2021.	20%
Preliminarni izveštaj istraživanja sistemskog odgovora	Mapiranje sistemskog i pravnog odgovora u tri zemlje, intervju sa zaposlenim u institucijama, saradnja sa OCD koje rade monitoring. Preliminarni izveštaj treba dostaviti na engleskom jeziku.	oktobar 2021.	10%
Preliminarni izveštaj: Iskustveno istraživanje, fokus grupe sa žrtvama psihološkog nasilja	Organizovanje fokus grupa i iskustveno istraživanje potreba žena žrtava psihološkog nasilja u saradnji sa OCD	decembar 2021.	10%
Preliminarni izveštaj istraživanja kapaciteta organizacija da sprovode aktivnosti u oblasti psihološkog nasilja	Procena kapaciteta organizacija iz Trag/Oak portfolija i šire	decembar 2021.	10%
Finalni izveštaj sveobuhvatnog istraživanja	Finalni izveštaj bi trebalo da obuhvati sve navedene delove istraživanja i doneše sveobuhvatne zaključke i preporuke za dalji razvoj strategije. Finalni izveštaj treba dostaviti na engleskom jeziku, uz sažetak na srpskom jeziku.	februar 2022.	50%

1. Kvalifikacije istraživačkog tima

Istraživač/ce treba da poseduju ekspertsko znanje u oblasti porodičnog nasilja i bilo bi poželjno da u timu postoji minimum jedna osoba sa relevantnim znanjem/iskustvom u oblasti psihologije. U obzir može doći i organizacija koja se bavi istraživačkim projektima, pod uslovom da ima ekspertizu u ovoj oblasti. Pod ekspertskim iskustvom podrazumeva se i dugogodišnje iskustvo direktnog rada sa žrtvama.

Neophodne kvalifikacije:

- Znanje i iskustvo u oblasti istraživanja (posebno kvalitativnog)
- Znanje i iskustvo u oblasti porodičnog i partnerskog nasilja
- Poznavanje specifičnog konteksta zemalja koje su predmet istraživanja

Poželjno je da istraživački tim ima predstavnike/ce iz zemalja obuhvaćenih ovim istraživanjem, ali nije neophodno ukoliko postoji relevantno poznavanje konteksta.

2. Uloge i odgovornosti

Uloge i odgovornosti Trag fondacije u istraživanju:

- Tim Traga je odgovoran za pružanje svih neophodnih informacija o programskoj strategiji, postojećim dokumentima o istraživanju i ostalim relevantnim dokumentima
- Trag fondacija je odgovorna da pokrije sve dodatne troškove koji nisu u direktnoj vezi sa istraživačkim timom (naknade organizacijama i žrtvama za njihovo vreme i slično)
- Trag fondacija i Oak fondacija odgovorne su da daju pravovremenu povratnu informaciju na sve produkte istraživanja
- Trag fondacija je odgovorna za sve inicijalne komunikacije ciljeva i svrhe istraživanja među partnerskim organizacijama i ostalim učesnicima istraživanja

Uloge i odgovornosti istraživačkog tima:

- Istraživački tim je odgovoran za sve produkte definisane ovim pozivom
- Istraživački tim je odgovoran za redovnu komunikaciju i traženje povratne informacije za faze istraživanja sa Trag fondacijom
- Istraživački tim bi u ponudu trebalo da uključi sve dodatne troškove koji nisu direktno povezani sa konsultantskim naknadama (troškovi putovanja ili drugi tehnički troškovi, i slično)
- Istraživački tim je odgovoran za organizaciju fokus grupa/poseta/intervjua i drugih aktivnosti u vezi sa istraživanjem

Informacije u vezi sa ponudom

Ponuda treba da se sastoji iz inicijalnog predloga metodologije (detaljno će se razrađivati nakon prihvatanja ponude), plana aktivnosti i budžeta, kao i relevantnih dokumenata koji pokazuju kvalifikacije istraživačkog tima (CV-jevi, lista drugih istraživanja, reference i slično).

Ponudu je potrebno poslati na email adresu natalija@tragfondacija.org najkasnije do nedelje, 25. aprila 2021. godine, do kraja dana.